

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՇՈՒՑ

Շուշուայ հասարակական կեանքը դիտողը որքան էլ լաւատես լինի, բայց և այնպէս իրական կեանքի մէջ տեղի ունեցող երևոյթները և դրանց խորն ուսումնասիրութիւնը ստիպում են շատ անգամ խոստովանել, որ ժամանակակից կեանքը այնպիսի յատկանիշներ ունի, որոնց համար կարելի է կարմրել միայն: Շուշուային հակուած է կարծելու, որ հետևող ժողովուրդ է, սակայն ցաւալի է տեսնել, որ մեր ժողովուրդը չէ հետևում օտարի խելացի տնտեսագիտութեան տոկուն և համբերատար մտքի յառաջադիմութեան: Բայց երեխային յատուկ բնաւորութեամբ հետևում է օտար տարադներին, ձևերին և մոդաներին:—Շոյայութիւնը իւր կործանող թեւերը աւարածել է Շուշուայ վրայ: Ռուսաց և Եւրոպական գործարանների արտաբերած մետաքսէ կտորները սպառեցնողը կարծէք մեր քաղաքն է:—Որքան ցաւալի, այնքան և ծիծաղելի է տեսնել թաւաշայ բազմերանգ կտորներով հագնուած մեր կանացի սեռը... Կարծէք մէկը միւսից գերազանցել են ուզում պնասիրութեամբ, զարդարանքով, վերջին տարազով... Գանդել աչքի ընկնելու համար, ոչնչացնել պարծենալու համար, ահա մեր կանացի սեռի յատկութիւնը. Ինչ հոգ, թէ հայրերը, ամուսինները կրելով կեանքի բոլոր դառնութիւնները, տխուր, յուսահատ, օրուայ հաց ձեռք բերելու վրայ են մտածում: Միթէ այդ տեսակ երևոյթներից պէտք է եզրակացնենք, թէ դրանով մեր գեղեցիկ սեռը մի մեծ քայլ անելու է պատրաստուում, թէ դրանով նրանք իրանց անբովանդակ կեանքի մէջ մի մեծ փոփոխութիւն են մտցնում:

Մի հասարակութեան բարոյական և մտաւոր բարձրութիւնը չափւում է նրանով, թէ որքան նա լուրջ հետաքրքրութիւն է ցոյց տալիս դէպի հասարակական ամեն մի խնդիր, գործնական մասնակցութիւն է ցոյց տալիս դէպի ընդհանուր շահը ուղղուած գործունէութեան մէջ:

Ակամայ հազար ու մի մտքեր են ծնում գլխիդ մէջ, երբ փողոցներում տեսնում ես ցնցոտիներով ծածկուած, նիհարած, դէմքով, քաղցամահ լինելու վտանգի ազդեցութեան տակ ճնշուած կիսամերկ մարդկանց և կանանց, որոնք կրծքին սեղմելով իրանց դժբաղտ մանուկներին, պատերի տակ ամօթից դողալով խեղտուած ձայնով ողորմութիւն են աղերսում մի կտոր չոր հաց ձեռք բերելու համար... Ամենքս նայում ենք, և շատ անգամ չնչին օգնութիւնն էլ մոռանալով անցնում ենք՝ չմտա-

ձեռով, որ այդ տառապեալների, խեղճերի համար հարկաւոր է կանոնաւոր հոգս տանել: Մեր դէվիզը, մեր ընաւորութեան յատկանիշն են «Իւրաքանչիւրն իր համար» բայց արդեօք այսպէս պիտի մտածենք,—չենք կարծում... Հասարակութիւնը ինքը պիտի մտածէ իր աղքատների համար, պէտք է ինքը կազմակերպէ խնամատարութեան ձևը:

Ներկայումս Ռուսաստանում առանձին ուշադրութեան է արժանացել աշխատանքի տներ հիմնելու գաղափարը: Աշխատանքի տների նպատակն է միջոց տալ այն մարդկանց, որոնք անգործ մնալով աղքատացել են ու անընդունակ են նորից ոտքի կանգնել կանոնաւոր աշխատանքի միջոցով: Աշխատանքի տների կազմակերպութիւնը բարդ գործ չէ, բայց պահանջում է եռանդուն ղեկավարներ, որոնք կարողանան վարուել մարդկանց հետ և կազմակերպել կանոնաւոր տնտեսական գործունէութիւն: Ցանկալի կը լինէր, որ աշխատանքի տան խնդիրը Շուշուայ հասարակութեան ամենամեծ հոգսերի առարկան դառնար: Մեր հասարակութիւնը պէտք է լաւ իմանայ, որ աղքատութեան հետեւանքները չեն սահմանափակում միայն աղքատների շրջանում ազդելով, այլ անցնում են ընդհանուրի վրայ: Մի հասարակութիւն կարող է միայն այն ժամանակ երջանիկ և հանգիստ լինել, երբ նրա բոլոր մասերը ապահով և երջանիկ են:

Շուտով պիտի սկսուին ձայնաւորների ընտրութիւններ քաղաքիս համար: Ամենքս հետաքրքրութեամբ սպասում ենք, թէ ովքեր են լինելու այս նոր ընտրութեան ձայնաւորները: Շատ ժամանակ չէ, որ Շուշին ստացել է քաղաքային ինքնավարութիւն, բայց այդքան ժամանակումն էլ, հաւանական է թուում մեզ, որ տեղացի հասարակութիւնը հասկացած լինի թէ ինչ մեծ ծառայութիւն կարող են անել քաղաքային դոման և վարչութիւնը ամբողջ քաղաքին, որը տարաբախտաբար, դեռ ևս աննախանձելի դրութեան մէջ է: Մեր հասարակութիւնը պէտք է հասկանայ, որ քաղաքային շահերին յաջողութեամբ ծառայելը կախուած է ընտրութիւններից: Եթէ ձայնաւորների ընտրութիւնները յաջող կը կատարուին, այն ժամանակ միայն կարելի է յոյս ունենալ, որ դոմայի մէջ կը բազմեն բանիմաց, բարեխիղճ մարդիկ, որ վարչութիւնը կը կազմուի արժանաւոր գործողներից:

Յուսով ենք, որ գէթ այս ընտրութիւնների ժամանակ կօդաւորեն անցեալ փորձից, և եռանդուն ու գիտակցական ընտ-

բուժիչներ կանեն և կաշխատեն ստեղծել մի այնպիսի մարմին,
որ ընդունակ լինի համայնքի ընդհանուր շահերին նուիրուած
գործել և ինքնավարութեան բարիքները տալ քաղաքին:
ՊՕՂ. ԶԱՔ.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Բազուի սոսկալի կոտորածից թշուառացածներին օգտին
իմ ծխականների մէջ հաւաքեցի 57 ուրբի 50 կոպէկ, որ ներ-
կայացնելով նամակիս հետ՝ խնդրեմ ուղարկել ըստ պատ-
կանելոյն:

Նուիրողները սոքա են.—Մ. Խ. 5 ուրբի, Տ. Խ. 5 ո.,
Խ. Թ. 5 ո., Վ. Թ. 5 ո., Ա. Բ. 5 ո., Ի. Տէր Իսրայէլեանց 5 ո.,
Յ. Վ. 5 ո., Գ. Վ. 3 ո., Ի. Ն. 1 ո., Տ. Յ. Ղ. 5 ո., Յար.
Մս. 3 ո., Յ. Լիսինեանց 2 ո., Ս. Ղ. 3 ո., Ա. Սարգսբեանց
1 ո., Գր. Տ. Պ. 1 ո., Գ. Ճէպէյեանց 1 ո., Նշան Շէկոյեանց
50 կ., Բ. Ա. 1 ո., Ս. Խիզանեանց 1 ո., ընդամենը յիսուն և
եօթը ուրբի յիսուն կոպէկ:

Գիւտ ա. ք. Աղանեանց:

6 մարտ, 1905, Թիֆլիս

Խմբագրութիւնս ստացուած 57 ուրբի 50 կոպէկը ամ-
սոյս 7-ին յանձնեց Թիֆլիսի պ. քաղաքագլխին: